

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2/6102 din 13.04.2023

La nr. 14-02/915 din 28.03.2023

**Ministerul Agriculturii și Industriei
Alimentare**

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind modificarea anexei la Legea nr.668/1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului (poziția Combinatul de Vinuri de Calitate „Mileștii Mici”) (număr unic 150/MAIA/2023).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Digitally signed by Rusu Iulian
Date: 2023.04.13 09:18:35 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Iulian RUSU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO23/8660 din 13.04.2023

la proiectul de lege privind modificarea anexei la Legea nr.668/1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului (poziția Combinatul de Vinuri de Calitate „Mileștii Mici”) (număr unic 150/MAIA/2023)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul Republicii Moldova, iar autor nemijlocit este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Se constată că anunțul privind organizarea consultării publice, proiectul și nota informativă la acesta au fost plasate pe pagina web a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare www.maia.md.

gov.md la compartimentul Transparența decizională/Proiecte de documente, precum și pe portalul www.particip.gov.md.

În aceste condiții, considerăm că autorul a respectat prevederile legale privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Autorul menționează în nota informativă că *„Având în vedere lacunele admise în procesul de elaborare a Legii nr.318/2018, prezentul proiect are ca scop reîntroducerea suprafeței de 261,33 ha în Legea nr.668/1995 întru neadmiterea transferului nejustificat a proprietății statului în proprietatea administrației publice locale. În contextul prenotat menționăm că, prevederile articolului II din Legea nr.318/2018 nu au fost executate, procedura de transmitere a terenurilor în proprietatea UAT Ialoveni nefiind inițiată”*.

La fel, se menționează în notă că: *„În altă ordine de idei, se consideră oportun de a mări suprafețele de terenuri din gestiunea combinatului pentru extinderea plantațiilor de viță de vie, în contextul dat, terenurile cu suprafața de 201,33 ha, care anterior erau gestionate de către ISPHTA urmează a fi incluse în suprafețele de teren gestionate de către Întreprinderea de Stat Combinatul de Vinuri de Calitate „Mileștii Mici””*.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin proiect autorul propune asigurarea gestionării eficiente a proprietății publice.

Ținând cont de modificările efectuate anterior la Legea nr.668/1995 prin Legea nr.318/2018, precum și de faptul că Guvernul urma să execute acțiuni în vederea implementării legii respective (a fost inițiat și promovat un proiect de hotărâre de Guvern în acest sens în 2020), iar la etapa actuală se consideră nejustificată implementarea legii, în vederea excluderii riscului de interpretare că proiectul este elaborat din anumite interese, autorul urmează să efectueze o analiză ex-ante detaliată a impactului proiectului prin prisma interesului public de gestionare eficientă a proprietății publice. Or, la aprobarea Legii nr.318/2018 (având avizele pozitive din partea autorităților de resort în domeniu) și ulterior la inițierea promovării unui proiect de hotărâre de Guvern în acest sens, la fel, se menționa despre gestionarea eficientă a proprietății publice.

Menționăm acest aspect deoarece domeniul relațiilor reglementat de normele proiectului este unul vulnerabil la manifestări de corupție.

Astfel, pentru eliminarea oricăror riscuri se impune transparentizarea tuturor acțiunilor ce țin de promovarea proiectului.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de *„nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației*

- naționale cu legislația Uniunii Europene;
d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Nota informativă stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului, evidențiază elementele noi și finalitățile urmărite prin promovarea proiectului.

Examinând conținutul notei informative a proiectului supus expertizei se constată că aceasta întrunește condițiile menționate în art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

1.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

În nota informativă se menționează că: „Aprobarea proiectului nu implică cheltuieli din bugetul de stat”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează în mod direct activitatea entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Autorul menționează în nota informativă că „Având în vedere lacunele admise în procesul de elaborare a Legii nr.318/2018, prezentul proiect are ca scop reintroducerea suprafeței de 261,33 ha în Legea nr.668/1995 întru neadmiterea transferului nejustificat a proprietății statului în proprietatea administrației publice locale. În contextul prenotat menționăm că, prevederile articolului II din Legea nr.318/2018 nu au fost executate, procedura de transmitere a terenurilor în proprietatea UAT Ialoveni nefiind inițiată”.

La fel, se menționează în notă că: „În altă ordine de idei, se consideră oportun de a mări suprafețele de terenuri din gestiunea combinatului pentru extinderea plantațiilor de viță de vie, în contextul dat, terenurile cu suprafața de 201,33 ha, care anterior erau gestionate de către IȘPHTA urmează a fi incluse în suprafețele de teren gestionate de către Întreprinderea de Stat Combinatul de Vinuri de Calitate „Mileștii Mici””.

Prin proiect autorul propune asigurarea gestionării eficiente a proprietății publice.

Ținând cont de modificările efectuate anterior la Legea nr.668/1995 prin Legea nr.318/2018, precum și de faptul că Guvernul urma să execute acțiuni în vederea implementării legii respective (a fost inițiat și promovat un proiect de hotărâre de Guvern în acest sens în 2020), iar la etapa actuală se consideră nejustificată implementarea legii, în vederea excluderii riscului de interpretare că proiectul este elaborat din anumite interese, autorul urmează să efectueze o analiză ex-ante detaliată a impactului proiectului prin prisma interesului public de gestionare eficientă a proprietății publice. Or, la aprobarea Legii nr.318/2018 (având avizele pozitive din partea autorităților de resort în domeniu) și, ulterior, la inițierea promovării unui proiect de hotărâre de Guvern în acest sens, la fel, se menționa despre gestionarea eficientă a proprietății publice.

Menționăm acest aspect deoarece domeniul relațiilor reglementat de normele proiectului este unul vulnerabil la manifestări de corupție.

Astfel, pentru eliminarea oricăror riscuri se impune transparentizarea tuturor acțiunilor ce țin de promovarea proiectului.

În final, menționăm că, asigurarea administrării eficiente și transparente a proprietății publice prin înregistrarea și evidența corespunzătoare a bunurilor se impune cu stringență. În acest sens, aprobarea proiectului urmează să fie precedată de analiza minuțioasă a statutului bunurilor ce urmează a fi transmise, a suprafețelor reale, a drepturilor reale asupra acestora, precum și a numerelor cadastrale în vederea excluderii oricăror neconcordanțe.

13.04.2023

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim CURMEI, Inspector principal

Digitally signed by Curmei Vadim
Date: 2023.04.13 08:49:18 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

